

Ανθρώπινα Δικαιώματα & Περιβάλλον Κάνε ένα βήμα μπροστά...

Με βάση μια ιδιαίτερη αποτελεσματική δραστηριότητα «Κάνε ένα βήμα μπροστά» που περιέχεται στο εκπαιδευτικό πακέτο [«Compassito»](#) του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δημιουργήσαμε μια σειρά από εκπαιδευτικά προγράμματα με θέμα τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον.

1. Περιγραφή της δραστηριότητας «Κάνε ένα βήμα μπροστά».

Στόχος της δραστηριότητας είναι η οπτική απεικόνιση των ανισοτήτων που υπάρχουν στον κόσμο και η συσχέτισή τους με την περιβαλλοντική κρίση.

Περιγραφή και λογική: Μοιράζονται στους εκπαιδευόμενους (ενήλικες ή μαθητές) χαρτάκια με μια σύντομη περιγραφή ανθρώπων από όλον τον κόσμο και όλων των κοινωνικο-οικονομικών στρωμάτων. Άλλοι από αυτούς στερούνται βασικών ανθρώπινων δικαιωμάτων και άλλοι απολαμβάνουν πλήρως ή μερικώς τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ανάλογα με τον στόχο του εκπαιδευτικού προγράμματος παραλλάσσουμε τις ανθρώπινες καταστάσεις που περιγράφονται στα χαρτάκια ώστε να αποτυπώνονται οι ανισότητες που θέλουμε. Π.χ αν πραγματευόμαστε την κλιματική αλλαγή ως αιτία απώλειας βασικών ανθρώπινων δικαιωμάτων (της ζωής, της στέγης, της τροφής κλπ.), οι άνθρωποι που περιγράφονται είναι θύματα της κλιματικής αλλαγής, περιβαλλοντικοί πρόσφυγες αλλά και άνθρωποι του ανεπτυγμένου κόσμου που ευθύνεται κυρίως για την υπερκατανάλωση ενέργειας και βιώνουν διαφορετικά τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής.

Αν το θέμα μας είναι το δάσος και το δικαίωμα στις ωφέλειες του δάσους, οι ανθρώπινες καταστάσεις που περιγράφονται σχετίζονται με το δάσος (από τις φυλές του Αμαζονίου που απώλεσαν το δικαίωμά τους στη διαχείριση τους δάσους ως τους πυρόπληκτους της Ελλάδας και τα παιδιά που ζούνε σε τσιμεντούπολεις και στερούνται της δυνατότητας απόλαυσης του δάσους).

Έχει δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή των χαρακτήρων (για διευκόλυνση θα τους αναφέρουμε ως «ρόλους» αλλά δεν πρόκειται να παίξουμε παιχνίδι ρόλων ούτε θέατρο) που περιγράφονται στα χαρτάκια ώστε να απηχούν πραγματικές καταστάσεις. Πολλές είναι εμπνευσμένες από [μαρτυρίες θυμάτων της κλιματικής αλλαγής](#).

Αν οι εκπαιδευόμενοι είναι παιδιά, μπορούμε να προσαρμόσουμε τις ηλικίες των ρόλων ώστε να είναι κοντά στην ηλικία των μαθητών μας. Για να παίξουμε αυτό το παιχνίδι με παιδιά και εφήβους καλό είναι να τα προετοιμάσουμε συζητώντας πρώτα για τις ανισότητες στον κόσμο και εισάγοντάς τους στη διαδικασία της ανάληψης ρόλου. Δραστηριότητες θεατρικού παιχνιδιού μπορούν να βοηθήσουν σε αυτό το στάδιο προετοιμασίας.

Τι χρειαζόμαστε για τη δραστηριότητα:

Ευρύχωρο δωμάτιο

Καθίσματα

Cd player και Cd με απαλή μουσική (προαιρετικό)

χαρτάκια με **ρόλους** όσοι και οι εκπαιδευόμενοι και 12-15 **προτάσεις** που απηχούν ανθρώπινα δικαιώματα που εκφωνεί ο εμπυχωτής.

Πάτησε [εδώ](#) για ρόλους και προτάσεις που έχουν σχέση με την κλιματική αλλαγή και τις ανισότητες που προκαλεί στην απόλαυση των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Πάτησε [εδώ](#) για ρόλους και προτάσεις που έχουν σχέση με την κλιματική αλλαγή και το δικαίωμα στην στέγη/κατοικία.

Πάτησε [εδώ](#) για ρόλους και προτάσεις που έχουν σχέση με το δάσος και το δικαίωμα στις ωφέλειες του δάσους.

Βήματα.

Βήμα 1. Καθόμαστε σε ημικύκλιο ή σε Π. Αποφεύγουμε την κλασική διάταξη των θρανίων. Μοιράζουμε χαρτάκια με τους ρόλους από όλον τον κόσμο. Ζητάμε από τους εκπαιδευόμενους να κρατήσουν μυστικό τον ρόλο που περιγράφει το χαρτάκι.

Βήμα 2. Αφού μοιραστούν τα χαρτάκια, δίνεται λίγος χρόνος να σκεφτούν οι εκπαιδευόμενοι τη νέα τους ταυτότητα. Ο εμπυχωτής τους ζητά να κλείσουν τα μάτια, βάζει αν θέλει απαλή μουσική και με την τεχνική της καθοδηγούμενης φαντασίας βοηθάει τους εκπαιδευόμενους να φανταστούν τον εαυτό τους στην καινούργια τους κατάσταση («δες τι ρούχα φοράς, που ζεις, ποιοι είναι οι φίλοι σου, τι φοβάσαι, τι ελπίζεις, πώς είναι το σπίτι σου, αν έχεις δικό σου δωμάτιο, τι κάνεις το πρωί το απόγευμα το βράδυ, τι κάνεις τον ελεύθερο χρόνο σου, τι κάνεις στις διακοπές...» κλπ.)

Βήμα 3. Ζητάμε από τους εκπαιδευόμενους να σταθούν όρθιοι σε μια σειρά, ο ένα δίπλα στον άλλον. Προσέχουμε να στέκονται σε μια ευθεία. Ο εμπυχωτής στέκεται απέναντί τους, σε απόσταση τουλάχιστο 20 μεγάλων βημάτων. Αν το δωμάτιο δεν το επιτρέπει, πηγαίνουμε στον διάδρομο ή σε εξωτερικό χώρο.

Ο εμπυχωτής εκφωνεί τις 12-15 προτάσεις που περιγράφουν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα (π.χ. έχεις ένα σπίτι να μείνεις, έχεις πρόσβαση σε καθαρό νερό, μπορείς να πας σχολείο κ.λπ.). Οι προτάσεις αυτές είναι επιλεγμένες ώστε να απηχούν ανθρώπινα δικαιώματα σε σχέση με το εκάστοτε θέμα (με την κλιματική αλλαγή, με το δάσος, την κατοικία, κ.ο.κ.).

Κάθε φορά που εκφωνεί μια πρόταση, εάν αυτή ισχύει για τον συμμετέχοντα (ο οποίος είναι πάντα στον ρόλο του), κάνει ένα βήμα μπροστά. Εάν όχι στέκεται στη θέση του.

Στο τέλος, και ενώ όλοι στέκονται ακόμη στον χώρο, άλλοι μπροστά και άλλοι πίσω, παρακινούμε τους εκπαιδευόμενους να παρατηρήσουν τη συνολική εικόνα. Παρακινούμε να διαβάσουν τους ρόλους τους σκόρπια, κάποιος που βρίσκεται στην πρώτη γραμμή, άλλος από το τέλος, άλλος από τη μέση. Οι εκπαιδευόμενοι διαβάζουν δυνατά και καθαρά για να ακούνε όλοι τους ρόλους.

Παρακινούμε συζήτηση ρωτώντας «πώς αισθανθήκατε που προχωρούσατε ή που μένατε πίσω;», «πως αισθανθήκατε στον ρόλο σας;» «τι σας άρεσε και τι δε σας άρεσε στον ρόλο σας;» κλπ.

Συνεχίζει ο εμπυχωτής με ερωτήσεις αναστοχασμού:

«Τποια ανθρώπινα δικαιώματα απηχούσαν οι προτάσεις που εκφώνησα;»

«Πως επηρεάζει το περιβάλλον και η περιβαλλοντική κρίση τα ανθρώπινα δικαιώματα;»

«Ποια περιβαλλοντικά προβλήματα, πιο συγκεκριμένα, αναδείχθηκαν;»

Συνδέουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα με τα περιβαλλοντικά ζητήματα. Στην ουσία δείχνουμε πώς η καταπάτηση του ανθρώπινου δικαιώματος σε καθαρό και υγιές περιβάλλον (μέσω της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης δασικών οικοσυστημάτων) στερεί σε χιλιάδες ανθρώπους το δικαίωμα στην κατοικία και σε ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο.

(α) Πάτησε [εδώ](#) για εξέλιξη της δραστηριότητας σε πρόγραμμα σχέση με την **κλιματική αλλαγή και τις ανισότητες που προκαλεί στην απόλαυση των ανθρώπινων δικαιωμάτων.**

(β) Πάτησε [εδώ](#) για εξέλιξη της δραστηριότητας σε πρόγραμμα σχέση με την **κλιματική αλλαγή και το δικαίωμα στην στέγη.**

(γ) Πάτησε [εδώ](#) για την εξέλιξη της δραστηριότητας σε πρόγραμμα για το **δάσος και το δικαίωμα στις ωφέλειες του δάσους.**

* * *